

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, а по године 4 круне.
За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 12 кр. а по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, а по године 10 франка у злату.

Претплата се прима само у годишњим и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Власник: Државна Штампарија

Издаје суботом

Одговорни уредник: Филип Јерговић.

СЛУЖБЕНИ ДИО

РАСПИС

свијема учитељима и учитељцама
народних школа.

Оштампана су и у засебнијем књижицама већ разаслата свијема нашим школама „Правила о народнијем књижицама са читаоницама“, по којима ће се у сваком селу, у коме има народне школе, установити народна књижица са читаоницом. Оне ће бити као неко продужење — наставак — народне основне школе, које ће дати прилику ширијем слојевима нашег народа да читањем утврди задобивено школско васпитање и образовање као и да прошири и унаприједи све оне умне особине које су појединцу нужне у приватном и јавном животу. Све ово, наравно, није у стању сама постићи четвороразредна основна школа па ма била иста постављена и на најбољој научној основи; пошто је њен замашни рад — народно васпитање и образовање — условљен поред осталог и једном кратком четворогодишњом периодом времена. Отуда није ријеткост да ученици који су свршили основну школу заборавају скоро све школом стечено знање и умјење и постају неписмени као да нису ни походили школу.

Да би се што више допринијело народном напретку и попунили се све празнине у народном просвјештању, свјеснији и напреднији народи помажу се разнијем културнијем установама, а једна између најважнијих је за просвјештање ширијех слојева народних — установа народних књижица и читаоница.

Хоће ли пак ова установа и код нас уродити добријем плодом зависи у многоме од наших учитељаца, као и од других грађана, који се овим најтоплије позивају да се својски заузму за ову у нас нову и важну културну установу.

Учитељице нека се одмах постарају да се састави Одбор за народно просвјештање и употребе за ову годину подесне за народ књиге из школске књижице, а одбори нека што прије позову на састанак ђачке родитеље гдје ће им објаснити значај ове установе и проучити Правила, као и позвати их на материјалну помоћ.

По овоме нека одбори учине избор књига и листова и предложе овом Министарству за своју књижицу, које ће такође ускоро истијема послати и своје спискове књига, да их одбори по истијема набаве за народ. књижице.

О својему раду на овоме послу извјештавајте ово Министарство као и дотично надзорништво, а надзорништва ће крајем ове школ. године — као и у будуће — редовно извјештавати Министарство о свему што се буде урадило током извјесне школ. године — у дотичној школ. области — на унапређењу народних књижица са читаоницама.

Препоручујем вам, да се својски прихватите овога новог посла, који вам повјеравам с тврдијем увјерењем, да ћете Ви, који радо узимате удјела у свијема културнијем пословима и не жалите труда да подигнете народно благостање, умјети и знати, како треба прихватити ову нову дужност и ревностно је вршити, с чега Вам је на првом мјесту и повјеравам.

П. Бр. 982.

2. априла 1908. год.

на Цетињу.

Министар
просвјете и црквених послова,
Ј. Пламенац, с. р.

РАСПИС

свијема учитељима, учитељцама и
одборима основних школа.

Предвиђајући да може бити од великога утицаја школска башта на унапређење материјалнога стања нашег народа чланом 18. тач. 1. Закона о народнијем школама од 1907. године — као и предходнијем законом — стављено је у дужност школ. општинама и то: да дају својим

школама и башту. Но и поред овога законског наређења примјећујем, да се неки школски одбори нијесу постарали, да се ово законско наређење изврши; а неки пак учитељи и учитељице не уређују школску башту да одговара својој циљу, те тако данас неке школе или немају школ. баште, или ако је имају — исте су незаграђене, необрађене и незазијане, или ако су и зазијане, то је само по којој поврће искључиво за личну употребу учитељеву или чију другу.

Овакво држање школских башта из основа је противно поменутој законској одредби и циљу којему је школ. башта намијењена.

Истином, основна школа није какво стручно училиште, гдје би се омладина спремаола и оспособила за какав специјалан и стручан рад у животу, већ је основна школа једна *васпитна установа*, гдје народна омладина добија *све оне нужне културне елементе свога народа*, који су од апсолутне вриједности по опстанак и развитак појединца и народа; али како знање без умјења нема вриједности за живот то основна школа мора велику пажњу обраћати да уз добивено знање иде и *практична примјена*. Практичну примјену нарочито за реалну групу предмета најбоље омогућава за наше прилике школ. башта, у којој школ. омладина има прилике да донекле постојано и очигледно посматра у маломе услове природног развитка а нарочито нама нужних културних биљака. При томе још кад се узме у обзир да је наш народ ратар и сточар — привредник, то је веома потребно његов подмладак — још док је у школи — навићи и практично га упутити да у доцнијем свом животу као радник што боље и рационалније живи и испуњава своје привредне производе.

Покрај материјалне користи која се има од баште, лијепо уређена школска башта има велики утицај својим поретком, чистоћом, зеленилом, дрвећем, цвијећем и на човјечији карактер. Она ствара у ученицима вољу за рад, пробудује им смисао за поредак и љепоту, развија им осјећање њежности и облагорођава карактер.

Да би се што прије уредиле уз наше школе школ. баште и исте одговарале својој веома важном циљу, наређујем:

1.) да свака школ. општина у смислу чл. 18. тач. 1. Закона о народ. школама прибави својој школи башту у близини исте и да је одржава у доброј оград;

2.) да башта буде окренута к сунцу, земља да је добра и да имаде воде за напашање;

3.) да за избор мјеста школ. баште, простор, подјелу и план, ограђивање баште, равњање земље, обиљежења и грађења путова, прекривање, гнојење, прибор, биљке, које ће се употребљавати за башту, управљају се и учитељи и школ. одбори по правилима „Школска башта и њено уређење“ од Ф. Јерговића (Просвјета, стр. 133. и 280. од 1898. године) а што се пак тиче *ујутства за рад у школ. башти* за то ће се постарати Привредно Одјељење Књ. Министарства Унутр. Дјела, које ће по сада и водити преко подручних му органа строги надзор над школ. баштама и давати потребна упутства и наређења, како би исте што боље одговориле својој намени;

4.) да школ. општина прве године потпуно уреди школ. башту и сваком даљом годином по потреби ђубри, као и да набавља прибор за башту и уреди нарочиту сувоту за алат према правилима „Школска башта и њено уређење“ од Ф. Јерговића, дио II, тач. 6. Даљи расходи око баште падају на терет учитеља и школ. фонда, који примају по половину прихода од школ. баште према чл. 18. тач. 2. Закона о народ. школама, и

5.) да дио земљишта, који би остао неупотријебљен за школ. башту, засади школ. општина развијем, плоднијем питомијем дрвећем или на њему подигне виноград, маслињак или шљивњак према увиђавности Привредног Одјељења.

Наређује се учитељима, учитељцама и школ. одборима, да се строго управљају у погледу уређења школ. башта по упутствима и наређењима овога расписа, као и онијема која Привредно Одјељење

Књ. Министарства Унутр. Дјела буде вам упућивало у погледу школ. башта, а држава ће по најнижој цијени, често и бесплатно, давати разна сјемена, алате, машине и друго нужно за наше школ. баште, за које ћете се непосредно и обраћати Привредном Одјељењу Књ. Министарства Унутр. Дјела.

П.Бр. 983.

2. априла 1908. год.

на Цетињу.

Министар
просвјете и црквених послова,
Ј. С. Пламенац с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Њ. Кр. В. Књаз Господар у Петрограду

Петроград, 29. марта. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз Никола примио је данас министра иностраних дјела Извољског, савјетника турске амбасаде Фаредин-бега и генерале Лињевића, Комарова и Струкова.

Петроград, 30. марта. (Тел. агенција „Вјесник“) Књазу Николу посјетили су јутрос Велики Књаз Константин Константиновић, министар финансија Коковцев, помоћник министра иностраних дјела Чариков и генерал Хазенкамф. Књаз је обједовао у Зимњем Дворцу, затијем је посјетио предсједника министарског Савјета, Столипина, пред. Думе Хомјакова, прокурора св. Синода и министра Извољског. Течајем дана посјетиле су Књазу Николу Велике Књагиње Милица и Стана.

Петроград, 30. мар. („Корбиро“) Синоћ је био свечани објед код Великог Књазу Николају Николајевића у почаст Књазу Николе, коме су присуствовали министар рата и сви војни заповједници. Велики Књаз Николај подигао је срдачну здравицу за здравље Књажево, на коју је Књаз најсрдачније захвалио и истакао у свом говору браство руско-црногорског оружја, изјавио се вазда вјерним савезником Русије и нагласио, да је Црна Гора крајња непромјењљива стража Словенства на Балкану.

Петроград, 31. марта. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз је јутрос примио депутацију петроградског општинског вијећа предвођену градоначелником, који је Књазу као владару пријатељске државе поздрављив добродошлицом и понудио му хлеб и сј на позлаћеном сребрном тањир, умјетнички израђеном и украшеном староруским орнаментима, а на којем су била урезана четири грба књажевска и града Петрограда као и дан доласка Књажева. На поздрав градоначелника Књаз је на српском језику срдачно захвалио.

У подне је Књаз примио министра предсједника Столипина и задржао се с њим 25 минута, а иза тога поднијеле су му двије депутације двије иконе. Такође је примио и академског архитекта, који је сградио спомен-цркву, подигнуту на мјесту катастрофе од год. 1881. и изјавио је архитекту жељу да цркву посјети.

Петроград, 1. априла. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз Никола примио је јучер предсједника Думе Хомјакова. У пратњи ађутанта књаза Долгорукова Књаз је затијем посјетио петроградског митрополита Антонија и Александро-Невску лавру, гдје је у главној цркви лавре а

у пратњи митрополита цјеливао мошти св. Александра Невског. Остатак дана провео је Књаз у друштву својих Узвишених кћери и Њихове дјеце, а пред вече дошли су у Зимњи Дворац Велики Књажеви Николај Николајевић и Петар Николајевић.

Петроград, 1 априла. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз Никола примио је у Зимњем Дворцу митрополита Антонија, бугарског дипломатског агента Цокова и првог савјетника у министарству иностраних дјела, Аргиропула. На доручку код Књаза били су између осталих и турски амбасадор маршал Хусни-паша и први секретар турске амбасаде. Херцог Михаил Георгијевић Мекленбург-Стрелиц посјетио је Књаза, а иза тога примио је Књаз и једну депутацију Словена од 6 особа.

Петроград, 1 априла. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз је данас примио привременог заповједника војне куће Његовог Величанства књаза Долгорукова, затијем је посјетио првог савјетника министарства иностраних дјела Аргиропула, па се је извезао у шетњу.

Петроград, 2. априла. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз Никола пошао је у пратњи књаза Долгорукова у Царско Село, и био је на доручку код Њихових Величанстава.

Петроград, 3 априла. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз Никола посјетио је Великог Књаза Петра Николајевића, а затијем су Књаза посјетили Велики Књаз Константин Константиновић, херцог Ђорђе Мекленбург-Стрелиц, помоћник министра иностраних дјела Чариков, генерални губернатор варшавски Скалон и директор пажеског корпуса генерал Шилдер. Иза тога је Књаз посјетио Великог Књаза Николаја Николајевића и Велику Књагињу Стану, па је обједовао у Зимњем Дворцу са Великим Књажевима Николајем и Петром Николајевићем, Њиховим супругама и Њиховом дјецом. Вечерас у 10 сати и 50 минута отпутоваће Књаз из Петрограда.

Књаз Петар од Црне Горе наименован је потпоручником у 15. стрељачком пуку, чији је власник Књаз Никола од Црне Горе.

Министар Предсједник Томановић одликован је руским орденом св. Ане I. степена.

Петроград, 3. априла. (Тел. агенција „Вјесник“) Књаз Никола отпутовао је вечерас у 10 сати и 50 минута варшавском жељезницом из Петрограда. На станици су били: министри рата и комуникација, шеф генералног штаба, префект Петрограда, заповједник и губернатор Петрограда, министар резидент Максимум и други. Испред кретања жељезничког воза довео се на станицу и Књаз Никола са Великим Књагињама Милицом и Станом и Великим Књазом Петром Николајевићем. Пошто се је Књаз опростио са свијема који су дошли да га испрате, ушао је у салонска жељезничка кола заједно с пратњом и са додијељеним му ађутантом књазом Долгоруком. Књаз путује у Париз преко Берлина.

Дворске и дипломатске вијести

— Њ. В. Књаз Мирко бави се од неколико дана на Крушевцу.

— Г. пуковник А. Константиновић и госпођа повратили су се с Тополице на Цетиње.

— Г. гроф Серсе, овд. француски министар, повратио се на Цетиње, а секретар посланства г. гроф Шеризе отпутовао је на допуст.

— Г. барон Кун од Куненфелда, овд. аустро-угарски министар, отпутовао је на кратко одсуство. До његова повратка вршиће послове посланства г. пр. Јуристовски у својству отправника послова.

ЗАПИСНИК XXXIV РЕДОВНЕ СЈЕДНИЦЕ ЦРНОГОРСKE НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ држане 12. јануара 1908. год.

Председавао председник
Лабуд Гојнић

Секретарску дужност вршио народни посланик
Филип М. Протић

Почетак у 2½ сата послје подна.

Присутни сви чланови књ. владе.

Предсједник отвара XXXIV редовну сједницу.

Секретар Татар чита записник XXIX редовне сједнице, који се прима без примједбе.

Секретар Поповић чита записник XXX редовне сједнице, који је примљен без примједбе.

Затим чита у изводу молбе и жалбе, на име: Петра Бојића из Никшића с друштвом, Мирка Тончића из Пиве с друштвом и Вука В. Драшковића из Бјелица. Даље чита приједлог Ђ. Милановића, нар. посланика, да се што пије донесе закон: ко има право на школовање о државном трошку, и приједлог С. Кривокапића за израду пута од Грахова до Цуца.

Секретар Татар чита интерпелацију Крста Поповића на г. министра унутрашњих дјела односно давања концесије Д. Мистури на апотеку у Подгорици.

Прелази се на дневни ред — на предложене претреса буџета у појединостима.

Извјестилац Р. Бошковић чита раздио VI — министарство војно — глава XXXIV, партија 162.

Министар војни М. Мартиновић указује на незнатне плате старјешинства народне војске и вели, да није поднио приједлог за побољшање тихих плата с тога, што је то учинио у пројекту закона о устројству војске, а који ће у своје вријеме доћи пред Скупштину.

Предсједник ставља на гласање партију 162., која се прима како ју фин. одбор усваја т. ј. по пројекту владину.

Извјестилац чита партије: 163., 164., 165. и главу XXXV партију 166., које су усвојене по пројекту владину.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 167. и напомиње, да је раније поднио приједлог Народној Скупштини, да се установи стална погранична стража на страни капетаније полске и да је Скупштина усвојила тај његов приједлог, па тражи, да се у ову партију унесе потребни кредит за то.

Извјестилац С. Вулетић предпоставља, да ће г. министар војни моћи подмирити ову потребу с друге које стране.

Министар војни Мартиновић вели, да он не располаже никаквим кредитом за ту сврху, што је и био главни узрок да у пројекту није била предвиђена сума за ту стражу.

Р. Бошковић указује на неједнакост наших држављана у дужностима и вели, да је по свима пограничним мјестима осим за Поља заведена стална стража, и тражи да се та неједнакост поправи, у чему га од довољног броја потпомажу посланици С. Вулетић и други.

Крсто Томовић и Ђ. Милановић говоре у прилог Бошковићева приједлога и са истим се слажу.

Предсједник ставља на гласање партију 167., која је у смислу Бошковићева приједлога примљена и повећана са 1800 круна на 6 стотинара.

Извјестилац Р. Бошковић чита партије: 168., и 169., затим главу XXXVI — партије 170., 171. и 172., даље главу XXXVII, — партију 173., што је све примљено како је влада пројектирала а фин. одбор усвојио.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 174.

Ђ. Дреџун налази, да је недовољан број предложених перјаника с обзиром на прилике, у којима се налазимо, па предлаже, да се број ових повећа још са 20, како ће их бити укупно 100, као и да се додаду још 4 официра дворској

стражи, тако да увијек буде на стражи 50 перјаника и 2 официра, у чему је једногласно потпомогнут од посланика.

Министар војни Мартиновић изјављује, да се влада саглашава са Дреџуновим приједлогом, и напомиње да се према овоме има повећати предложени кредит са 16.000 круна.

Предсједник ставља на гласање партију 174., која је једногласно усвојена у смислу Дреџунова приједлога, по коме се повећава кредит са 16.000 круна.

Извјестилац Р. Бошковић чита партије: 175., 176., 177., 178., 179., 180., 181. и 182., које остају како их одбор усваја а по пројекту владину.

Извјестилац Бошковић чита главу XXXVIII, — Војна музика, — партија 183., гдје одбор у општем државном кредиту предвиђа уштеду од 36.198-42 кр. тише што предлаже, да се кредит, предложен за војну музику, стави на буџет Сталног Кадра.

Министар војни Мартиновић изјављује, да никако није могуће кредит, предвиђен за војну музику, ставити на који други кредит осим на општи државни, напомињући, да иста неће моћи остати, ако се не усвоји онако, како је влада предложила, већ ће се морати укинути.

Извјестилац С. Вулетић вели, да је војна музика, коју имамо једна културна тековина, која треба да остане, треба да постоји и да напредује напомињући, да одбор ни помислио није на њено укидање већ је муку мучио да би постигао биланс у буџету, а предпоставља да се музика може издржавати из кредита за стални кадар, што је и природно, јер је ово војна музика. Вели, да одбор нема најпослије ништа против тога да остане по пројекту, ако се нема других средстава, али да треба наћи извор за овај издатак, јер он се иначе не може покрити.

Предсједник ставља на гласање партију 183., која се усваја по пројекту.

Извјестилац чита партије 184. до 189., које су примљене онако, како их је влада предложила и финансијски одбор усвојио.

Предсједник даје 10 минута одмора. Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сједницу и вели, да је на реду раздио VII. — Министарство просвјете и црквених послова.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац у свом дугом говору износи важност, значај и задатак просвјете у опште; осврће се на школство код нас, дотиче се статистичког прегледа школа, наставника и ученика и вели, да се за постојеће наше просвјетне установе има још много што — шта учинити, што се у другим земаљама учинило и даље се пошло, а то је у погледу: хигијенском, административном и дидактичком. Осим тога, вели, наше основне школе оскудијевају у доста јакој мјери без довољно спремних и стручних наставника и жали, што не може за ову годину изаћи пред Скупштину са питањем о једној учитељској школи код нас, али се нада да ће то бити у идућем сазиву.

Даље осврће се на цркву, њен значај и улогу код нас. Вели, да наше свештенство треба поставити на што савременију и солиднију основицу, што се може учинити само законом, у коме ће се тачно одредити његова сталешка права и дужности.

Извјестилац чита главу XL, партију 188., коју одбор у позицији 1. и 3. смањива за 1.700 круна.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац вели, да је повећан рад у подручном му министарству и да исти није могуће свршавати онако како треба, ако се укине мјесто једног писара и практиканта, па се с тога на може сложити са одборовим приједлогом.

Извјестилац С. Вулетић напомиње да је одбор чинио уштеде онамо, гдје неће бити штете по државне интересе, а увјерен је био да то врједи и за конкретан случај, јер је за обављење текућих послова у министарству просвјете довољан поред министра секретар и један писар.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац наводи колико је рад повећан и вели, да дотичном министарству није само задатак да врши административни посао него често је то духовни рад као н. пр. инструктивни рад и друго нарочито у погледу народних школа.

Извјестилац С. Вулетић одговара министру и вели, да њихови данашњи чиновници апсолутно ни један нема подбосси за тај духовни рад на које по обичном писању у канцеларији. Ј. Пламенац улази у објашњавање са Вулетићем.

Предсједник ставља на гласање партију 198., која се усваја по пројекту осим позиције 1., која је примљена по извјештају одборског.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 199., коју је одбор смањивао са 840 круна укидањем мјеста једног практиканта.

Мин. прбсвјете и црквених послова Ј. Пламенац прогиван је укидању мјеста једног практиканта обзиром на посао што га има у дотичном министарству.

М. Дожић објашњава се са министром Пламенцом.

Извјестилац С. Вулетић поново напомиње, како се код нас развија бирократизам само да то државу кошта, а да се послови истом не свршавају. Изнесећи рад у мин. просвјете, доказује да није потребан ни дијурниста ни други писар, кад је ту министар, секретар и један — први писар, који комотно могу све послове свршавати.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац одговара на Вулетићев приговор за бирократизам и вели, да је и њему и његовим друговима намјера да повећавају број чиновника само за то, да се могу ваљано и како треба вршити државни послови.

М. Мијушковић готов је да вјерује, да г. министар просвјете има добру вољу да унаприједи нашу просвјету и да је учинио све што је могао, али му се чини, да је предложио много чиновника за подручно му министарство; замјера му више због њихова квалитета него квантитета. Мишљења је, да у министарству просвјете не могу бити чиновници исте спреме као што се да трјети у другим надлештвима; ту се хоће људи који су кадри створити и прије би, вели, био за то, да се постави секретар I. класе више спреме и секретар II. класе него да остане данашњи секретар II. класе и 2 писара.

Мин. просвјете и црквених послова Ј. Пламенац напомиње, да ми оскудијевамо у спремним и стручним људима, па морамо употребљавати оно што имамо.

Предсједник ставља на гласање партију 199., која се усваја по пројекту.

Извјестилац чита партију 200., која се усваја по пројекту.

Извјестилац чита партију 201. — Благодјејање државним питомцима.

Извјестилац С. Вулетић се дотиче државних стипендија и вели, да су Црногорци уопште сиромашни и да тешко могу своју дјецу школовати и спремати за државну службу, а то значи, да држава сама треба да спрема доцније раднике на државним пословима. Указује на давање стипендија прије Устава и вели, да оне нијесу даване по способности нити субирани младићи конкурсом или томе слично, већ су давате синовима министара и других великодостојника и уопште оних, који су били у стању школовати своју дјецу. Није се вели ту питало, је ли ко добар ђак и учили шта не само чији је и је ли какав „кућић“ и „ојаквић.“ Та „племићка“ дјеца, која су често имала тродуплу стипендију нијесу ни налазили за потребно да што науче за читави низ година, држећи да ће они и иначе бити министри и други великаши и сва им је брига била да науче који страни језик а ја хотелски келнери, што је једино и бивало резултат хиљада, које им је државна каса давала не за учење но за провођење по кафешантанима. Али данас, вели, видимо на службама државним већином оне који су се о свом трошку, о својој торби, о својој сиромаштини школовали и својим дланима школовали а незнатан број оних, који су о државном трошку школу учили. Помиње давање стипендија послје Устава и вели, да је прва уставна влада ту учинила први корак правде и напретка, јер је одмах узела стипендије великашким синовима, који нијесу ништа учили а дала је добрим и сиромашним ђацима без обзира што они нијесу „кућићи“ већ „правовићи“.

Наводи говорник како је и ово поред осталог грозно наљутило бивше наше великаше и како им је то била једна од најгорчијих пилула, коју им је уставност дала, те су онако и чињели огорчену опозицију првој уставној влади. Сви су рече, ти оци јуноша готована отишли у „народни клуб“, да се одатле „боре за народ“, што је сасвијем јасно, али — вели говорник — није му јасно то, зашто се с њима „закитише“ неки његови бив. другови омладинци, који с њим заједно да су некад имали и пети дио оног што је од народне муке давато синовима ових нових „народњака“, могли би добити и по два доктората. — Вели да је сума одређена за стипендије мала и жали што се нема могућности да се повећа. Тражи да се строго води рачуна о издавању ове државне помоћи ученицима и жели да се о том напише закон, јер и ако мисли да данашњи г. министар просвјете води бригу о правди и правичности у издавању државних стипендија по извјесном правилнику који је сам написао, ипак тражи већу гаранцију у овом, коју једино може дати закон, у који би ушле многе одредбе које нијесу предвиђене постојећим правилима о стипендијама, а и не би га министар по вољи мијењао као што правилник може мијењати.

Министар просвјете и црквених послова Ј. Пламенац напомиње, да о давању

државних стипендија постоји нарочити правилник, који је он изразио договорно са Просвјетним Савјетом и по којему се управља при давању стипендија. Ако, вели, нијесу довољна та правила и ако Скупштина захтијева, готов је поднијети пројект закона о истима, али напомиње, да је ово питање и у другим државама ријешено само правилницима а не законима.

Извјестилац С. Вулетић чини једну паралелу између правила и закона и поново наглашава да министар може сам мијењати правила, дочим закон не може већ то чини само законодавно тијело, а то је Народна Скупштина.

Предсједник ставља на гласање партију 201., која се прима по пројекту.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 202. и 203., које се усвајају по пројекту.

Извјестилац Бошковић чита партију 204., коју одбор смањива за 1.000 круна.

Министар просвјете Ј. Пламенац напомиње, да су животне намирнице поскупиле и вели, да је на име селидбених трошкова чиновника министарства унутрашњих дјела, које располаже са 118 чиновника, предвиђен кредит од 10.000 круна, дочим на министарство просвјете које располаже са 367 чиновника, предложен је а на исту сврху кредит од само 2.000 круна, па држи, да се нема што од те суме укидати.

Извјестилац С. Вулетић је увјерен, да ће бити довољно 1000 круна за селидбене трошкове учитеља, који добијају премјештаје по закону о народном школама, у случају велике потребе државне службе, а других чиновника, који би узимали селидбене трошкове, дотично министарство и нема.

Министар просвјете Ј. Пламенац није противан одбору приједлогу, али напомиње, да ће се у недостатку те суме тражити накнадни кредит.

Предсједник ставља на гласање партију 204., која се прима по извјештају.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 205., коју одбор укида и чини уштеду од 500 круна.

Министар просвјете Ј. Пламенац напомиње, да је у изгледу пројектирање нових закона по струци подручног му министарства, а то се, вели, не постижева онако како треба без хонорара, па је с тога противан укидању ове партије.

Извјестилац С. Вулетић вели, да је у дотичном министарству у изгледу само пројект закона о свештеницима, а овај ће сами свештеници изградити. У осталом није противан, да остане по пројекту кад би се било у могућности.

М. Мијушковић напомиње, да то може чинити Просвјетни Савјет, којему је одређена извесна сума за то.

Предсједник ставља на гласање партију 205., која се укида по одбору приједлогу.

Извјестилац Р. Бошковић чита партију 206. коју Одбор смањива за 500 круна, што Скупштина усваја.

Извјестилац Бошковић чита главу XLI — Гимназије — партија 207., коју Одбор у позицији 3. повећава са 360 круна, што Скупштина прима.

Извјестилац Бошковић чита партију 208. и 209., коју Одбор смањује за 120 круна, затим партију 210. и 211., коју Одбор смањива са 240 круна, даље чита партије: 212., 213. и 214. које су усвојене по пројекту осим 209. и 211., које су примљене по извјештају Фин. Одбора.

Извјестилац Бошковић чита партију 215.

Министар просвјете Ј. Пламенац тражи, да се сједница претвори у тајну.

М. Мијушковић предлаже, да се прескочи горња партија и ради на другом, па на крају сједнице да се ова претвори у тајну и у њој претресе партија, о којој је ријеч.

Предсједник даје 10 минута одмора. Послије одмора.

Предсједник наставља прекинуту сједницу.

Министар просвјете Ј. Пламенац поново тражи, да се сједница, а на основу закона, претвори у тајну.

Предсједник закључује сједницу у 6 сати а на владин захтјев отвара тајну сједницу.

Ова је сједница закључена у 7 сати у вече, а идућа је заказана за 13. о. м. у 3 сата послје подне.

За секретара
Филип М. Протић

Предсједник
Лабуд Гојнић

Енглеска „бијела књига“

Недавно је објављена „бијела књига“ о Мађедонији од енглеске владе и раздата члановима енглеског парламента. У њој су изнесени енглески предлози односно реформа у Мађедонији. Истичу се озбиљне пошљедице, које би могле наступити ако концерат европских великих сила не би био одмах у

стању да учини крај садашњем критичном положају.

Први докуменат је меморандум Грејов од 18. децембра пр. године, у коме енглеска влада скреће пажњу великих сила на озбиљност стања у Македонији, износећи како жандармерија под заповједништвом генерала де Ђорџиса не може да одстрани главну невољу од које Македонци пате, а то је оскудица јавне безбједности те би јој због тога требало дати опсежнија пуномоћства.

На ту ноту одговориле су Русија и Аустро-Угарска заједничким меморандумом, у коме су навеле, да ни појачана жандармерија не може одговорити своје задатку и да и иначе није сад згодан моменат за нове предлоге. У осталом, и Русија и Аустро-Угарска потпуно се слажу са енглеским мишљењем о моралној одговорности великих сила за умирење Македоније и наглашавају и од своје стране потребу одлучних мјера.

На овакав одговор великих сила упутио је енглески министар Греј британским амбасадорима у Европи ноту, у којој се жали, што се велике силе не осјећају способне да прихвате предлоге што их је он поднио у децембру пр. године, а који се односе на смањивање трупа и повећање жандармерије. У погледу мишљења Русије и Аустро-Угарске, да сада није погодан моменат за нове предлоге, Греј пријемљује, да Македонија потребује одмах таквих рефорама које би тамо успјешно дјествовале. Свако орезање и чекање згодних прилика даје анархији, која је тамо овлада, само јачи полет.

За новог гувернера Греј тражи да буде потпуно независан од турске владе, због чега треба да му плату гарантују велике силе. А смањивањем турских трупа у Македонији уштедило би се много новца, који би се корисно употребио на финансирање нове управе, али би силе за то зајемчиле целокупност Македоније за оно вријеме које би било предложено.

Нота Грејова завршава се овако: „Влада Његовога Величанства не увиђа, да та околност, што ће турска влада бити противна, треба да послужи за повод, те да се не чине никакви предлози у Цариграду. Сви досадашњи предлози, били већи или мањи, наилазили су у Цариграду на отпор, и да је то сматрано као несавладљива препона, то би било опасно за сваки будући предлог. Влада Његовога Величанства увјерена је, да ће силе пријемом свакога предлога, који не садржи у себи комадање отоманскога земљишта, апсолутно моћи успјети на Порти, само ако хтједну нагласити, да су подједнако одлучне и да са подједнаком озбиљношћу чине тај предлог. Ако с друге стране силе не буду хтјеле да заузму такво држање, онда ће тиме стварно изјавити, да су немоћне, да спроведу ишта и да је концерт као средство за реформе престао да постоји.“

Овакви погледи енглеског министра на македонско питање дали су повода великим силама, нарочито Русији, да најозбиљније проуче енглеске предлоге, те преговори који се око тога воде, и ако ће трајати неколике недеље, ипак се држи да ће најзад довести до неке средине, на којој ће се силе сложити и македонске реформе истинитом, стварном стању прилагодити.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Уништавање гусјеница.

Одјељење Народне Привреде књ. Министарства унутрашњих дјела издало је о уништавању гусјеница ово упутство:

Гусјенице многих лептирова јако штете шуме и воћке тијем, што им брсте лиш-

ће а по неке и пупољке, па и цвијет. Кад ових има много, оне не само што омету воћке у родности, за једну или више година, већ их по који пут униште као и читаве шуме.

Ово долази отуда, што живот гусјеница зависи од живота дрвећа у опште, јер се оне развијају задржавањем на дрвећу по неколико неђеља па и мјесеци, чекајући да добију себи храну, т. ј. чекајући пупољке, лишће и цвијет.

Дрвеће, на које се ови дјелови оштеће или униште, а бива често, да због тога усред лjeta изгледа сасвијем жуто као усред зиме, заостаје у порасту, а воћке не рађају редовно сваке године, а често и прије времена угину.

Према овоме гусјенице су страшило за шуму и воћке, а уједно и велика биједица за привредника, јер ако их не спријечи у развијању, наносе огромне штете као што су се у многим крајевима наше домовине увјерили прошле године наши привредници.

Опасност је ова у толико већа, што се гусјенице јављају у доба, кад се сустижу многи послови на њиви, ливади и др., те се због тога њиховом уништавању често не може поклонити онолико времена, колико је то потребно, а чим се оне осиле, онда их је потеже уништити.

Зато се између свих средстава за уништавање ових штеточина имају по најприје цијенити она, којима се постиже тамањење гусјеница прије но што оне почну штетити поменути дјелови дрвећа, или у доба, док се још нијесу изпиле, или кад су у ком другом облику, (чаура, лептир), јер тада не само што се могу лако уништити, већ се за тај посао, пошто пада од јесени до пролећа, има довољно времена.

Да бисмо пак могли са успјехом уништавати гусјенице и на тај начин сузбијати њихово ширење, потребна је заједничка радња свих привредника, јер појединци нијесу у стању одстранити штете од ових штеточина чишћењем дрвећа и воћака, ако се тијем послом не буду бавили и њихови сусједи.

Да би се што је више могуће стало на пут ширењу овог опасног штеточине, потребно је да се гусјенице уништавају у свима њиховим преображајима, дакле, и као гусјенице и као чауре и као лептири и као јаја, и то на следеће начине:

1.) Да се земља у обиму круне бар око воћака прекопава два пут у години, једном крајем фебруара а други пут крајем августа, те да се тијем спријечи излажење лептира из чаура код оних гусјеница које се учауравају у земљи.

2.) да се једновремено и заједнички у јуну, јулу и октобру, најмање два пут преко мјесеца, ложе у вече по заласку сунца ватрице на више мјеста по воћњацима и испод дрвећа, те да се тиме униште лептири извјесних гусјеница, који лете с вечери у ово доба и који, као и сви ноћни лептири, трче радо на свјетлост — пламен.

3.) Да се за мирна времена под дрвећем и воћкама на жеравици спали смјеса смоле и сумпорног цвијета, од чега гусјенице нападају или на дрвету од дима поцркају.

4.) Да се са воћњака очисте: маховина, лишцаји и одрубљена (стара кора) и да се одмах спаљују, те да се тиме униште јаја и чаура извјесних гусјеница.

5.) Да се дебла (стабла) очишћених воћака окрече (креч се гаси као и за кречење кућа) и тиме униште заостала гусјенична јаја и чауре.

6.) Да се дрвеће почисти од гусјеничних гнијезда и да се очишћена гнијезда одмах спаљују или укопају дубоко у земљу а никако да се бацају у воду или по раскрсницама као што се обично ради.

7.) Да се чувају све птице, које тамане гусјенице и јаја њихова.

8.) да се спријечи пузање неких гусјеница уз дебло, употребљавају се тако звани *љейливи појасеви*. За овај цијел ваља пошто се увече, премазати катраном дрво у ширини 20—30 см. Због овога лијепка гусјенице неће моћи да пријеђу у круну дрвета, а ако и покушају залијепиће се катраном и неће моћи пријећи да брсте лишће и пупољке.

9.) Да се униште гнијезда гусјеница употребљава се са великим успјехом једна нарочита лампа, која се насађује на подужу мотку. Ових лампа има од више врста али су сада највише у примјени оне, што су у народ упућене. Ове лампе пуне се шпиритом. Приликом спаљивања гнијезда воћака и дрвећа се не почињава никакв штета.

Да се на овај начин гнијезда униште, треба осматрати све дрвеће, да ли на њему има гусјеничних гнијезда, па чим се примјети да има, спаљивати их овом лампом. На овај начин гусјенице се утамањују у највећој количини тако, да за дрвеће постану са свим безопасне.

Ову лампу требао би да има сваки домаћин, а цијена јој није велика (4—5 кр.) и може је набавити преко Одјељења На-

родне Привреде или посредством најближег државног економа.

10.) Гусјенице не једу цијело лишће, које су употребиле за градиво гнијезда, већ само меки дио, због чега лишће увене, буде сиво и угине. У јесен гусјенице обложу изнутра и с поља то лишће дебелом слојем паучине, да се што боље заштите од мраза, па тако и презиме.

С пролећа чим се укажу први топли дани, гусјенице се пробуде из сна, неко вријеме задрже се у гнијезду, пе се по том разилазе ради бршћења пупољака, но гнијездо не напуштају за дуго управо, док се пошлеђи пут не пресвуку. Тада напусте друштво, па кад одрасту потпуно учауре се, т. ј. преобразе се у лутку и то најчешће у угловима лишћа.

Штеточину овога најбоље је уништавати скупљањем њихових гнијезда, у коме су гусјенице и спаљивањем ових. Гусјенице се могу чистити од јесени па све до краја априла идуће године, и то што прије то боље. Чистити се може ножицама (маказама), које су за то нарочито удешене, одсијецањем граница на којима су гнијезда, ради чега ножнице ваља усадити на какву подужу мотку, па те одсјечене границе одмах спаљивати. — Овај начин утамањивања употребљава се гдје нема лампе за спаљивање.

И ове ножнице могу се набављати преко Одјељења Народне Привреде или посредством обласних економа. (Цијена је 2. до 2.50 круне).

11.) Да се ради бујнијег прочишћавања лишће на воћкама а тиме и јачег одупирања овога противу гусјеница, воћке у пролеће и с јесени прскају раствором плавог камена (коњског) на и то 100 литара воде узети 2 килограма плавог камена и 4 килограма негашена креча, на исти начин, као што се тијем раствором прскају и виногради.

12. Гусјенице се уништавају прскањем зелене галице (карабоје). Да се начини раствор зелене галице, треба узети на 10 литара воде 10—20 грама зелене галице, па тијем раствором прскати воћке, и то по заласку сунца или кад је облачно, а могу се прскати преко цијелог лjeta, дакле, и кад је род на воћкама.

Од овог прскања пожућело лишће добије поново зеленило, а род буде знатно крупнији.

13.) Оборена дрвета не треба остављати у шуми да труну, као ни кору и друге отпатке, већ све из шуме изнијети и употребити или изван шуме спалити, јер се на трулом дрвету испод коре и других отпадака најрадије задржавају и множе разне штеточине.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Из Митрополије. У овдашњој манастирској цркви страсне седмице црквени обреди вршиће се овием редом:

Од цвијетне недеље па до великог петка у вече почињаће служба у 7½ сати у вече. На велики понедјељник, уторник и сриједу читаће се св. Евангелије и часови од 8 сати изјутра па до подне, у сриједу ће бити и прејеоосећена литургија у своје вријеме. У четвртак почеће св. литургија у 11 сати прије подне. У петак царски часови почеће у 10 сати прије подне. Истог дана вечерња у 4 сата послије подне.

У суботу св. литургија почиње у 11 сати прије подне.

На св. Воскресеније јутрења почиње у 5 сати изјутра, а иза ове одмах ће отпочети св. литургија.

Прилози за дјечију болницу. За подизање дјечије болнице за успомену Књажевића Стевана и Станислава привремени одбор примио је даље ове прилоге:

Г. Муфтија Мустафа Хилми	кр. 100
г. Димитрије Јанковић	кр. 50
Србин родољуб	кр. 15

Поштанско-телеграфски чиновници на Цетињу:

Г. Ђуро Шоћ	кр. 20
„ Крсто Мартиновић	кр. 10
„ Саво Кусовац	кр. 5
„ Шако Шоћ	кр. 5
„ Милош Иванишевић	кр. 5
„ Илија Вицковић	кр. 5
„ Милош Лазаревић	кр. 5
„ Филип Пејовић	кр. 5
„ Никола Кривокапић	кр. 5
„ Саво Богдановић	кр. 5
„ Марко Милошевић	кр. 2
„ Јошо Мартиновић	кр. 2
„ Стево С. Јовићевић	кр. 8
„ Филип Пејановић	кр. 5
„ Марко С. Шоћ	кр. 2
„ Станко Лазовић	кр. 2
„ Лука Милошевић	кр. 5

† Д-р М. Хаџопуло. Јучер је на Ријечи последи дужег боловања преминуо рибички физикус Д-р Михајло Хаџопуло. Покојник, родом Грк, дошао је последи свршених медицинских наука у Црну Гору и провео овдје више година као обласни лекар у Подгорици, Шавнику и најпослије на Ријечи, гдје га је и смрт снашла. Као лекар уживао је

покојник високо уважање међу својим колегама, а као човјек био је мрвна и челична карактера, те га је због тога сваки поштовао.

Лака му земља!

Добротворна лутрија. Под надзором управе болнице „Данило I“ приређује се сјутра, на Цвијети, добротворна лутрија на име ускршњег дара сиромашним болесницима. Бројева за лутрију биће 540, од којих сваки трећи добија по један згодитак. Цијена је сваком броју 1 круна. Бројеви се купују у управи болнице, а вучење биће сјутра у 10 сати прије подне у просторијала овдашње читаонице.

Надамо се од нашег родољубивог грађанства, да ће се и овом приликом радо одазвати овој племенитој замисли, која ће многе болесничке сузе ублажити.

Туристи. Ове недеље имали смо на Цетињу велики број странаца. Наприје је у сриједу дошло око 70 особа аустријског туристичког клуба, а јуче око 60 енглеских путника, који путују Куковим подузећем. Сјутра долази нам и друга половина ових енглеских путника, који су се у Котору раздвојили и једни кренули овамо, а други пут Новог. Сви ови путници били су у „Гранд Хотел“-у, и остали су сасвијем задовољни.

Осим ових туриста долазе нам готово сваки дан и поједини путници разних народности, који обично продужују своја путовања и по унутрашњости Црне Горе.

Пишу нам из Берана: Школски надзорник г. Милан Цемовић ових дана извршио је за прво полугође ревизију у школама беранске нахије и то овим редом: 5 марта у беранској (мушкој и женској), 6. у Ђурђевим ступовима, 7. у заострачкој, 8. у лубничкој, 10. у бучичкој, 11. у доњо-ражаничкој, 12. у калударској, 13. у будимској и 14. у поличкој школи, а 16. истог позвао је све учитеље помених школа код Ђурђевих ступова и ту пред њима изнио своје утиске из ревизије и држао подужи говор о важности „концентрације“ у настави.

ТЕЛЕГРАМИ

Беч, 30. марта. Поводом шездесетогодишњег јубилеја владања Цара Франца Јосифа, доћи ће у Беч 14—16 суверена њемачких са њемачким царским паром на челу да честитају Францу Јосифу јубилеј. У Шенбруну биће гала ручак, па ће још исте вечери сви гости Цареве отпутовати из Беча.

Биоград, 30. марта. Ново миштарство састављено је овако: Пашић предсједник и министар иностраних дјела, Андра Николић про-свјете, Пачу финансија, Коста Стојановић привреде и привремено грађевина, Трифковић правде и привремено унутрашњих дјела, генерал Степан Степановић рата. Скупштина је распуштена, а нови су избори одређени за 18. маја о. г. Нова скупштина сазвана је у ванредни сазив на 5. јуна о. г.

Рим, 1. априла. Поводом овдашњег састанка министра Титонија са њемачким канцеларом Биловом „Трибуна“ пише, да је између Италије и Њемачке постигнуто потпуно сагласје у међународним питањима, нарочито у балканском питању. А како се недавно састао Билон и са Еренталом, то је очигледно да између Италије, Њемачке и Аустро-Угарске постоји потпуни споразум у свим питањима која се тичу европског истока.

Петроград, 1. априла. Из Москве се јавља, да је Толстој опасно оболио и да су љекари пошли у Јасну Пољану.

Петроград, 2. априла. Дума је усвојила у првом и другом читању предлог о грађењу амурске железнице.

Петроград, 3. априла. Званично се саопштава, да ће Извољски сјутра у Думи држати говор о Балкану.

Како „Биржевија Вједомости“ јављају, генерали Фок, Смирнов и Рајс стављени су у пензију.

Загреб, 5. априла. Бан Раух позвао је предсједника српске самосталне странке Д-ра Богдана Медковића на двобој због тога, што су га чланови странке у једном отвореном писму назвали лашцем и клеветником. Оба противника на-именовали су своје свједоке.

Цијене производа у главнијим мјестима за прву половину мјесеца марта 1908 године.

Број		ВАРОШ		ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																			
				ВУНЕ		МАСТИ				МЕСА СУВА				РИБА СУХА				МЕСА СВЈЕЖЕ					
				српски	интер.	српски	интер.	српски	интер.	српски	интер.	српски	интер.	српски	интер.	српски	интер.	српски	интер.				
				У		К		Р		У		Н		А		М		А					
1	Цетиње	2	80	90	2.05	75	1.60	2	1.55	1.20	3.20	1.15	40	1.60	1.60	80	1.80	2	90	1.10	90	70	1.40
2	Подгорица			1.60	1.80	1.60	1.40			1.20	2.80	2			44	65	1.80						
3	Никшић				4		1.40				3				44	65	1.80						
4	Бар		1.60				1.40			1.20					44	65	1.80						
5	Ријека			2.50	1		1.60			1.20					60	1.60	30	1.10					
6	Улцињ						1.35										75	80					
7	Вир		1.60								2.40	1			1.10		60						
8	Данилов-град	2	1.40								2.45					50							
9	Колашин																						
10	Андријевица		2.40					1			80	2.26						1.25					

Број		ВАРОШ		ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА ЈЕДНОМ КИЛОГРАМУ																НА ЈЕДНОМ ЛИТРУ								
				У		К		Р		У		Н		А		М		А										
1	Цетиње	1.44	48	52	1	28	2	80			40	60			40	1.20	20	20	20	50	2.40	64	2	80	1.80	80	36	64
2	Подгорица	1.44	48	52	1	32	2.15	70			30				50	45				40	1.20	48	2.80	80	60	40	36	18
3	Никшић	1.40	52	50	1.06	26	1.80	70			75				60	50				80	1	1.60	1.80	60	40	30	40	30
4	Бар	1.40	42	40	90	32	40	80			25				60	40				48	1.20					30	40	30
5	Ријека	1.44	56	64	1	32					32				30	16				44	2					30	40	30
6	Улцињ														20	60												
7	Вир		52	40	1	32	2	75			50				35	1				50	2.25	1				40		28
8	Данилов-град	1.45	54	44	1	32					55				50					45	1.10					50		
9	Колашин																											
10	Андријевица	1.60	72	56	1.30	48		80												80	1.60							

Број		ВАРОШ		ПРОСЈЕЧНА ЦИЈЕНА НА 100 КГР.																								
				У С Ј Е В И										БРАШНО		ПИЋЕ				КЛАК								
				кукуруза	пшенице	раки	јечма	овса	проса	хелде	пасуља	зече	граха	кукуруза	пшенично	кукурузно	руж	вијено	виш	стама	кукур	гаиленог	петашеног					
				У		К		Р		У		Н		А		М		А										
1	Цетиње										40	60			12													
2	Подгорица	20.50	24.50								22.50	24			11.25	25.50	22											
3	Никшић	25									30				7	48												
4	Бар	20	30								36				14	36												
5	Ријека	20	24								24				12													
6	Улцињ	20									30				24	24	22											
7	Вир	21	27.50								32.50				20	30												
8	Данилов-град	23	26.50								24				9.50	36	25											
9	Колашин	23													6													
10	Андријевица	18									16				6	43												

Број		ВАРОШ		ПРОДАЈНА ЦИЈЕНА НА ЈЕДАН КОМАД																								
				ГОВЕДА				КОЊИ				БРАВИ				ПЕРНАД				КОЖЕ				ЖЕ				
				голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова	краве	теле	голова
				У		К		Р		У		Н		А		М		А										
1	Цетиње	80	78	30	130			130	40	18	15	17	6				1.50	2										
2	Подгорица	92	78							20							1.50	1.20	5.50	7								
3	Никшић	100	70							8	12		6	1.40			10											
4	Бар	120	80	32	100	60				14																		
5	Ријека	103		50							8	14	6.50				1.60											
6	Улцињ	130	120							15							1											
7	Вир	100	95	40						20	18																	
8	Данилов-град	100	80	15						15																		
9	Колашин	95	56	28	100					14	13																	
10	Андријевица																											

Број 713. Статистика Одјељења Народне Привреде Књ. Министарства Унутрашњих Дјела; 28. марта 1908. године, на Цетињу.

Број 713. Статистика Одјељења Народне Привреде Књ. Министарства Унутрашњих Дјела; 28. марта 1908. године, на Цетињу.

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Суда за суђење анархистичких злочина на Цетињу, од данас број доњи, и овим путем позивају се:

Марко Даковић, свршени правник;
Тодор Божовић, студент биоградског универзитета;

Јован Ђоновић, студент биоградског универзитета;

Милија Павићевић, бив. народни посланик;

Симо Шобајић, б. нар. посланик;

Лазо Божовић, бивши учитељ;

Љубо Павић, трговац;

Перо Врбица, бив. чиновник министарства финансија;

Андрија Радовић, држ. савјетник у пензији;

Бајо Гардашевић, судија у пензији;

Саво М. Ђурашковић, бив. нар. посланик;

Никола Т. Мартиновић, студент у Минхену;

Петар Новаковић, бивши писар обласног суда на Цетињу;

Радоња Поповић, студент — родом из Куча;

Вујадин Окичин Вујачић, бивши капетански писар;

Милутин Ристов Миличковић, сељак из Пипера;

Лазар Дамјановић, свр. правник;

Јован Томашевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јован Кажић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Глигорије Вукчевић, гимназиста у Сријемским Карловцима;

Јово Лазаревић, типограф —

оптужени по дјелу завјере откривене дана 23. октобра 1907. год.

на Цетињу против Његовог Краљевског Височанства Књаза Господара, чланова Владајућег Дома и постојећег стања у Црној Гори, да на дан 12. маја ове године у 8 сати прије подне предстану потписаном суду ради одбране, којег ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину.

У случају, ако се позвати не пријаве, суд ће донијети заочну пресуду (in contumaciam) ма и на штету оптужених.

Број 258—В—1908.—40

Цетиње, 20. марта 1908. год.

Књ. Суд за суђење анархистичких злочина

Предсједник

Лабуд Гојнић

СТЈЕЧАЈ

Књ. Министарству Финансија и Грађевина потребан је један контрактурални чиновник.

Кандидат треба да има вишу финансијску спрему, да је показао практичну способност у царинској и пореској служби, и да познаје српски језик.

Ко би желио заузети ово мјесто, нека у што краћем року поднесе овом Министарству своју понуду са условима под којим би се и кад примио истог, и увјерења о својој теориској и практичној спреми.

Мјесто је скопчано с платом до шест хиљада (6000) круна на годину.

Број 219. Из Канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 22. фебруара 1908. Цетиње.

СТЈЕЧАЈ

Одјељење Народне Привреде упутиће у току ове године 2 младића на изучавање *практичног млекарства и виноградарства*. Младићи, који желе бити питомци Одјељења, не смију бити млађи од 15 ни старији од 20 година; треба да су најмање свршили 4 разреда основне школе са врло добрим успјехом и да су примјерног владања.

Уз пријаву треба приложити школску свједоцбу, крштеницу, увјерење кап. суда у владању и имовном стању и дозволу од родитеља (стараоца) да могу ступити за питомце. Привредно одјељење одредиће услове којих се имају придржавати они, који буду изабрати за питомце.

Вријеме поласка као и избор младића Одјељење ће, у своје вријеме, објавити овим путем.

Број 563. Из Одјељења Народне Привреде Министарства унутрашњих дјела, 15. марта 1908. год. на Цетињу.

1,3

СТЈЕЧАЈ

Траже се два физикуса за округе: Бањани, Грахово и Опутну Рудину са сједиштем на Велику и за округ Васојевићки са сједиштем на Андријевици.

Годишња им је плата по 3600 круна (три хиљаде и шест стотина круна).

Окружни физикуси бити ће дужни држати своју ручну апотеку и мораће на позив ићи по округу колико по званичном толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда према нашем „Санитетском Зборнику“.

Слиједи додатак

Молитељи морају познавати српски језик; морају бити оспособљени за докторе цјелокупног лѐкарства на једном од признатих европских универзитета.

Молбе морају бити припослане санитетском одјељењу Министарства Унутрашњих Дјела најдаље до 1. маја 1908. год. и провиђене са свима потребним исправама.

Број 446. Из Санитетског Одјељења Министарства Унутрашњих Дјела. 19. марта 1908. године на Цетињу. 3,5

ОБЈАВА

По одобрењу Господина Министра Финансија и Грађевина, — у неђељу 27. априла о. г. у десет сати прије подне, даваће те у канцеларији Министарства Финансија и Грађевина на лицитацију прегон државне соли с Ријеке на Његуше за вријеме од године дана.

Прегониће сегодишње око 200,000 килограма соли.

Лицидант прегона дужан је поднети кауцију од 1500 круна у готову или у непокретности.

Подронија обавјештења о лицитацији, као и условима, могу се добити сваког радног дана у канцеларији Министарства или у канцеларијама управа царинарница Рјечке и Његушке.

Бр. 405. Из канцеларије Књ. Министарства Финансија и Грађевина, 4. априла 1908. г. на Цетињу. 1,3

НА ЗНАЊЕ

Књажевско Министарство Финансија и Грађевина овим обзнањује свима и свакоме кога се тиче да се према нотици донесеној у 8. броју „Okružnog naredbenog lista C. K. Ravnateljstva Pošta i Telegrafa za Dalmaciju“ број фалсификованих бананота од 10, 20, и од 100 круна све више почео ширити и да је фалсификовање бананота прилично успјело.

Заинтересованим се препоручује да при примању односних бананота нарочиту пажњу обрате.

Из канцеларије Мин. Финан. и Грађевина. 1,3

ОГЛАС

Министарство Финансија и Грађевина — Одјељење за Грађевине и Саобраћај, издаваће на јавној лицитацији израду следећих радова:

1.) Израду око 2800 метара парাপета на колском путу од моста на Златички поток до моста под Градином (на Биоче), од којег ће бити у клас ограђено око 500 метара. Лицитација ће бити код моста под Градином дана 15 априла т. г.

2.) Израду око 6000 метара колског пута од цркве лѐворечке до Веруше. Лицитација ће бити дана 17 априла т. г. у канцеларији Капетанског Суда у Лијевој Ријеци. Пут ће се продавати дјелимично према природи од 200 до 1000 метара дужине.

Истога дана држаће се лицитација за три мала камена мостића од 3, 4 и 7 метара распона, од којих ће се планови, прорачуни и други ближи услови дан раније од лицитације моћи на лицу мјеста добити.

3.) Израду око 700 до 800 метара колског пута од Јасена до према Јабуци. Лицитација ће се држати 20 априла т. г. код моста на Црни Вал, а подијељен ће бити на секције од 200 метара.

Том приликом држаће се јавна лицитација за набавку дрвенарије, даље и за израду исте за мост на Црни Вал преко Таре. План и прорачун моћи ће се на дан лицитације на лицу мјеста добити.

Ко би желио лицитирати на горепоменутих радовима, дужан је поднети кауцију тридест (30) од сто

од вриједности погођених радова, било у готовом новцу или непокретним добрима.

Кауција у непокретним добрима, треба да је капетанским или општинским Судом потврђена, тачно њезина вриједност процијењена и да није никоме подложена. У противном случају неће се без ових услова никоме дозволити да лицитира.

Пошто се уговори о раду склопе, подузимачи су дужни кауцију поднесту у непокретностима одмах таксирати у надлежном капетанском или Општинском Суду и предати Одјељењу за Грађевине и Саобраћај.

Плаћање такса пада на терет подузимача. Одјељење задржаје право да радове поменуте никоме не уступи ако би неповољне цијене биле.

Број 547. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, Одјељење за Грађевине и Саобраћај. 21. марта 1908. Цетиње. 2,4

Службени огласи

СУДСКИ ПОЗИВ

У смислу ријешења Књ. Обласног Суда у Никшићу од 31. марта о. г. број доњи, позива се Маринко Милованов Божовић, из села Нинковића у Језерима који је убио жандарма Радована П. Карачића, а који је ноћу између 3. и 4. новембра пр. год. утекао из овдашњег истраж. затвора, да на дан 27. марта о. г. у 8 сати прије подне предстане потписатом Суду, ког ће се дана одржати јавна расправа по наведеном злочину, а у случају Божовићевог непрестанка, Суд ће донијети своју пресуду, па ма она била и на његову штету.

Број 494—V—1906—32.

У Никшићу, 1. априла 1908.

Књ. Обласни Суд.
за врш. дуж. предсједника,
Р. 131. Бр. 170 1,3 судија М. Ј. Николић.

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају, доле описана непокретност, Сава Никољевић из Добре воде, које је процијењено 380 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог Суда у три рока: 19. априла, 19. маја, и 19. септембра тек. год. у 9 сати прије подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицидант дужан је положити 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они који на непокретност имају какво реално право прече купње, да се пријаве Суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У Доброј води $\frac{3}{4}$ земље оранице у три комада са 16 коријена ново засађених маслина и 300 коријена лоза, граници: дужник Сава Никољевић, Андрија Никољевић с баштинама и пут.

Број 783—221—1907

У Печурице 24. марта 1908.

Капетански Суд
Капетан
Р. 153. Бр. 172. 1,1. Никола Ј. Вучинић

ОГЛАС. — Износи се на јавну продају доле описана непокретност Суља Ј. Барјамовића из Куња, која је процијењена 400 круна.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда у три рока: 19. априла, 19. маја и 19. септембра тек. год. у 9 сати прије подне.

На првом року непокретности се неће продати испод процијењене вредности, на другом хоће и ниже али не испод $\frac{2}{3}$ процијењене вредности, а на трећем року непокретности ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицидант дужан је положити 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретности, имају какво реално право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Мркојевићко поље 1 рало земље оранице, граници: Усо Рамов Алић, Суљо Арабелја, Омер М. Чантић, сви баштинама и општи пут.

Број 807—152—1907.

У Печурице 24 марта 1908.

Капетански Суд
Капетан
Р. 153. Бр. 173. 1,1. Никола Ј. Вучинић

Приватни огласи

ПОЗИВ

на упис II кола акција Црногорске Банке.

Према ријешењу II редовне главне скупштине акционара Црногорске Банке одржане на дан 2. фебруара о. г. а на основу чл. 8. банчних правила, отвара се упис на II коло акција, које има 1000 комада, сваки по кр. 200.

При упису полаже се на име уписнине по круна 3 од сваке акције а на име уплате 10% или по свакој акцији круна 20 остатак од круна 180 полаже се у 18 мјесечних obroка од по кр. 10.

Упис почиње 1. априла о. г. и вршиће се сваког радног дана прије и после подне и то:

на Цетињу: у банчином локалу;
у Подгорици и Бару код банчних филијала;

у Колашину, Ријеци, Његушима и Вир-Пазару код банчних заступника и у Никшићу код Никшић. Штедионце.

Наша браћа у Америци могу упис извршити или непосредно код Црногорске Банке или преко тамошњих мјесних новчаних завода како за најподесније и за најсигурније нађу. Страни поданици у земљи и изван који желе бити акционари имају се непосредно обратити Црногорској Банци.

Број 2139.

Цетиње, 18. марта 1908.

Р. 180 бр. 147 3,5. УПРАВА ЦРНОГОРСKE БАНКЕ.

БАРСКО ДРУШТВО

Распоред пловидбе поштанскијех и трговачкијех параброда по Скадарском језеру и Бојани.

Полазак: Поштански и трговачки параброди полазе сваки дан осим неђеље у 10 сати прије подне из Скадра и тичу Вир—Плавницу: понедељником, сриједом и петком, а Плавницу—Вир: уторником, четвртком и суботом. Истог дана враћају се у Скадар.

Сретање: На Виру с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Полазак: Из Ријеке за Вир полази сваки дан осим неђеље у 11 сати прије подне и истог дана враћа се на Ријеку.

Сретање: С парабродом, који полази из Вира за Плавницу и Скадар и то: понедељником, сриједом и петком, а уторником, четвртком и суботом с парабродом за Вир и Скадар. На Виру пак с државном барском дилижансом у доласку и поласку.

Сретање: На Плавници с приватнијем подгоричкијем омнибусом у доласку и поласку.

Полазак: Из Скадра за Обод и обратно сваког дана осим неђеље.

За подробнија обавјештења треба се обратити односнијем друштвенијем агенцијама.

Р. 156. Бр. 128. 4,4

УПРАВА.

ВЕЛИКУ СРПСКУ КЊИЖАРУ И ШТАМПАРИЈУ

БРАЋЕ М. ПОПОВИЋА

КУПИЛО ЈЕ

УЧИТЕЉСКО ДЕОНИЧАРСКО ДРУШТВО

„НАТОШЕВИЋ“

У НОВОМ САДУ.

Све поруџбине са стране шаљу се на Учитељско Деоничарско Друштво „Натошевић“ у Новом Саду, а поруџбине из места примају се у самој књијари и штампарији, које се налазе у п. п. свом досадањем локалу. Број 143. 2—5

Поруџбине се извршују брзо, тачно и по примереној цени.

ИСКЉУЧИВО ЗА ЦРНУ ГОРУ

ЗАСТУПНИК ПРОДАЈЕ

Најсавременијих Грамофона и плоча на ЦЕТИЊУ код

НИКОЛЕ КНЕЖЕВИЋА

PSETO, KOJE PAZI NA GLAS SVOGA GOSPODARA.

ЗАШТИТНА БИЈЕГА.

Велика свјетска фабрика Грамофона The Gramophone and Typewriter Ltd у Лондону, чија заштитна марка оличена на приложним цртежима, јемчи за солидност Грамофона који се преко мене могу набавити франко на Цетиње, по цијеновнику, као и код саме фабрике, за све услове и цијеновнике поштоване муштерије могу се на мене обратити.

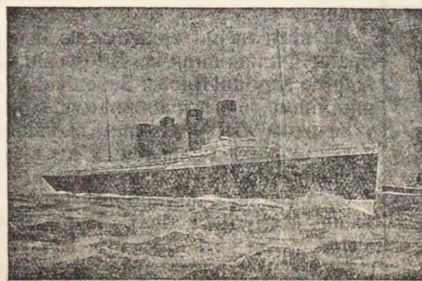
Препоручујем се за што већу поруџбу како радњама тако и фамилијама за које је Грамофон једна од најљепших фамилијарних забава.

Са поштовањем

Никола Кнежевић.

П. П. Број 37 5—10

КУНАРД ДРУШТВО

п. п. Број 447 10,10.

посједује највеће, најбрже и најпростријне пароброде за превоз путника за Америку.

„ЛУЗИТАНИА“

пароброд, при свом задњем поласку за Нев-Јорк стигао је преко Океана за само 4 дана, 19 ура и 52 минута као што су све новине са највећом похвалом донијеле ту вијест. Дакле с тим је установљено да једини пароброди овога друштва могу да превале пут преко Океана за мање од пет дана.

За путне карте и даље информације треб обратити се: Трипу Ивановићу, агенту Аустринског Лојда у Котору.

„Ускочка Читаоница“ — на Боану — после скоро тромесечног прекида данас је свечано отворена и наставила свој благотворни рад.

Пријатељима, познаницима као и осталим посетиоцима ових крајева саопштава се ради знања.

Надати се што топлијем одзиву од стране наших пријатеља, познаника и осталих љубитеља просвјете и њеног напретка.

У Боану, 21. марта 1908. год.

Председник Читаонице

П. Р. Павловић

учитељ

Р. 58, Бр. 167, 1,1

НА ЗНАЊЕ Свијема мојим муштеријама из унутрашњости и са стране, који има самном домаћег интереса (посла) да се обрате на моју адресу, Подгорица у Казнени Завод.

Подгорица.

Р. 30, Бр. 160, а. 1,2 **Митар Никовић**

ОБЈАВА. Јављам мојим дужитељима, којима дугујем испод 1000 круна да се пријаве преко Обласног Суда Никшићког, у року до 1. маја 1908. год., које ће им исплатити мој опуномоћник г. Перо Јововић, који се до тада не пријави, доцније потраживање нећу му признати; исто молим моје дужнике, да дуг плаћају опуномоћнику Јововићу, иначе биће тужени судом на њин трошак.

Са поштовањем

Р. 66, Бр. 160, б. 1,2 **Митар Никовић**

ОГЛАС. Лицитација за зидање школске зграде у Доњим селима и Трнову, држаће се на Комарну 15. априла тек. год.

Ко би желио подузети овај рад, нек се реченог дана пријави да лицитира.

Контрат ће се уступити ономе, који буде понудио најповољније услове.

Комарно, 28. марта 1908. год.

Р. 48, Бр. 161, 1,1 **Школски Одбор**

ОБЈАВА. Управа „Дурмиторске Читаонице“ извјештава чланове редовне, почасне и друге, да ће у сриједу 9. априла т. г. на дан четрдесетнице држати парастос свом покровитељу Књажевићу **СТЕВАНУ** у овдашњој саборној цркви светог Преображенија.

Жабљак.

Р. 35, Бр. 164, 1,1 **Управа Читаонице**

ЗА ВАСКРС. Част ми је ставити до знања поштованом грађанству, да имам на продају финог Грчког Коњака S. & E. A. Метакса, Марашкиног Зара — Вермут Торино — Мендула с танком кором — грождја финог у грозду — конфета, колача — чоколаде, првијенца финог — и вино Годињско и т. д.

Цетиње.

Р. 49, Бр. 165, 1,1 **Франо Леша (дебели)**

ПРОДАЈЕМ моју кућу на Цетињу, у новој вароши Бранкова улица број 6. визави чесме (водовода).

Ко би је желио купити, нека се обрати потписатом.

Р. 26, Бр. 148, 3,3 **Вучић Божовић**

ПРОДАЈЕМ моју кућу на Цетиње у главној улици, у којој Црногорска Банка станује, која рентира 1500 круна годишње.

Ко би желио купити, нека се обрати потписатом.

Р. 28, Бр. 151, 3,3 **Јевто Петковић**

ОГЛАС Одбор за Балканску изложбу има на продају неколико хиљада врло лијепих, илустрованих дописница из наших крајева.

Цијена је од 100 комада 5 круна, а за куповице више од 1000 комада, даје се 10% попушта.

Ко жели купити, нека се обрати поменутом одбору у Одјељењу Народне Привреде.

Р. 47, Бр. 139, 3,3

ПРОДАЈЕМ моју кућу у Никшићу од 43 метра дужине, ширине 14 метара, на 2 боја; доњи је бој са 12 одјељења; горњи је са 15 одјељења, 2 тесе уређене, I од 23 метра, II од 10 метара дужине, ширине 6 метара. Ко би желио купити нека се пријави кап. Обрену Никовићу и моме опуномоћнику Перу Гаврилову Јововићу. Новац сигурноме може бити на отплату.

У Никшићу, 15. марта 1908. год.

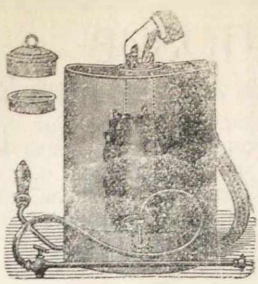
Р. 73, Бр. 142, 2,2 **Митар Никовић**

НА ЗНАЊЕ Од сваког, без разлике, ко ми дугује а не подмири дуг до 15. маја 1908. год. нек не имадне ни мало жалости, тражићу свој новац судским путем.

Цетиње, 15. марта 1908.

Р. 35, Бр. 133, 3,5 **Васиљак Теодоридес**

Министарство Унутрашњих Дјела — Одјељење Народне Привреде —

својим дописом број 632 од 21. марта ов. год. препоручује као добре Штрацмане за кропљење поља, које потписате набавља и даје гаранцију за три године.

Ко жели исте набављати нека ми се јави на вријеме.

Петар Дрецу
механик

П. п. Бр. 107, 4,5

ОБЈАВА Желећи потоње дане које ми свемогући буде досудио да још проживим, провести мирно у кругу своје фемиле као приватан Грађанин, — ријешао сам се напуштити трговину.

Као трговац радо сам служио мојим многобројним пријатељима и познаницима као посредник — корисподент: писама, мјеница, чекова, упутница и других аматних препорука.

Данас ми је већ ту и ако пријатну, али и досадну дужност као приватном грађанину, тешко, управо немогуће вршити и најближим мојим пријатељима, па овим путем молим свакога, да се у будуће мојом фирмом тим послом нико не послужује, јер и поред најбоље моје воље, никоме ту дужност даље вршити немогу.

Р. 101, бр. 150, 2,3 Хаџи Богдан Чађеновић

НА ЗНАЊЕ ПОШТОВАНОМ ГРАЂАНСТВУ

Имам на продају годињског вина, прве врсте мацарске салате, мортаделе, шпекла (сланине) сира холандског, најфинијих грчких маслина, финог тршћанског краута, сардела руских, сардина у кутијама, рака, финих колача за чај и млијек, чоколаде, краставаца, паприка и т. д.

Све је од најбоље врсте. Цијене су умјерене, а послуга је брза.

Цетиње.

Р. 58, Бр. 86, 5,5 **Франо Леша (дебели)**

песка?

ли

Управе

Шљунак, разбијен камена, шљак? Хоћете ли да те готово безвредне продукте претворите у злато? Онда фабрикујте, по моме методу и патенту, од цемента и песка:

КАМЕЊЕ ЗА ЗИДАЊЕ

ЦРЕП ЗА КРОВ

ПЛОЧЕ

Потребне комплетне справе продајем врло јефтино. Само ручни рад. Нису потребне никакве машине.

Сви обавештаји и проспекти бесплатно.

ВОТНИКО ВЕРНИК, фабрика специјалних машина, Halle a. S. Kirchstr. 18.

Заступник за Србију и Бугарску је г. Паја Николић, у Земуну.

Број 168. (21—26)

П. п.

ЦРНОГОРСKE И ОРИЈЕНТАЛНЕ употребљене поштанске биљеге купујем у највишој количини по најскупој цијени.

A. Weisz, Briefmarkenhandlung, in Wien, I. Adlegasse 8.

П. п. Бр. 36, 7,8

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Под притиском големе и неизљечиме душевне боље, која нас обузе поводом смрти нашег нигда непрежаљеног Сина и брата

† **НИКОЛЕ,**

који се пресели у вјечност у шестој години свог ђетињског живота 24-ог фебруара 1908. г. после врло кратког боловања.

Наша је дужност, да изјавимо овим путем скромно захвалност оној г. г., који нам телеграфски, писмено и усмено изјавише саучешћа и тијем наш тешки претешки душевни бол у неколико ублажише.

На исти начин срдечно захваљујемо и браћи Филиповићима, Добрићанима, грађанима вароши Вири и Забешанима — Ђуришићима, и Петрановићима, који онако у великом броју дођоше и нашег драгог покојника оплакаше и до вјечне куће испратише.

Ожалошћена породица: Отац **Јошо**; мајка **Милуша** и брат **Ђуро Филиповић**.

Р. 115, Бр. 176, 1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

У највишој тузи коју донесе глас из Америке, Калифорније, за погинуће од лагума Саве и Новака Поповића, снађе нас доживотна жалост за нашијем никад незаборављенијем супругом односно братом и дичином племеником

† **Митром Поповићем**

који се услед погинуће свога љубимца сина — Саве — после осмодневног боловања 7. марта тек. год. у 57 години живота пресели у вјечност.

Каког је угледа био, види се по саучешћу и благонаклоности племеника при његовој смрти и погребу, које нам је дало незаборавни утисак, те овим свакоме, ко ма којим начином олакша велику тугу, одајемо доживотну благодарност.

Вјечита хвала племеницима, кумовима, пријатељима, који не жалише искреног труда већ дохиташе, покојника ожалише, предвореше и у вјечну кућу положише.

Срдачна хвала нашем командиру г. Јевту Вишњићу и његовој супрузи г-ђи Милици, који на глас покојникове болести дођоше, виђеше, предворише и братски ожалише.

Такође хвала нашем свештенику г. Крсту Перовићу, који ожалостене разговори и над покојником опјело одржа.

Особито благодаримо нашем учитељу г. Новици Новичићу, који на глас напрасне смрти дође, спровод увелича и својим дирљивим говором се са покојником опрости, заслуге и живот му спомену.

Горе поменутим и свој браћи Голијама слеђује од нас доживотна благодарност како за саучешћа тако и за материјалну помоћ, коју указаше покојниковој фамилији.

Голија, 20. марта 1908 год.

Ожалошћени:

Супруга **Аница**, брат **Јован**, син **Беган**, шћери: **Јана** и **Ђурђа** сестре: **Ђурђа** и **Анђа**, синовац **Лазар**, официр са осталом браћом **Поповићима**.

Р. 160, Бр. 168.

1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти и погребаша нашег нигда непрежаљеног оца, брата, стрица и ђеда

† **Мијајла Драговића**
СТОТИНАША

који се 24. ов. мј. пресели у вјечност после осмодневног боловања у 86. години живота. Те неможемо пропустити а да овом приликом не изјавимо нашу доживотну и незаборављену благодарност нашим пријатељима као:

Г. капетану Тијодору Драговићу с Ђуричанима, подкомандиру Прелу Кажичу и учитељу Видаку Пејовићу с Љешњанима, официру Јокнићу Ђурићу с Грлићанима, попу Петру Вуковићу с Бандићима, официру Шћепану и барјактару Мијајлу Ђурићима са Заграђанима, подпоручику Јовану Вукотићу с Чевјанима, и официру Милоју Беговићу с Подгоричанима, који на глас смрти дођоше у великоме броју те нашег покојника оплакаше и до вјечне куће испратише.

Срдачна хвала управ. поште Никшићске Г. Симу Секулићу, капетану Јокашу Велимировићу с браћом, Саву Радоњићу, Ристу Стаматовићу, и Лазу Чавору, који нам саучешће послаше телеграфично.

Хвала учитељима овдашње школе који са ђацима спровод увеличаше.

Хвала свештеницима мјесном пароху Ристу Поповићу, попу Петру Вуковићу и попу Тому Кажичу, који над нашим покојником опјело извршише и достојно матери земљи предадоше.

Незаборављена нека је хвала г. г. учитељима: Блажу Беговићу и Милутину Велимировићу, потпоручицима: Луки Стаматовићу и Благоги Радовићу, и подфициру Ђуру Ђурићу, који се са својима дирљивим говорима са покојником опростише и тијем нашу тугу ублажише.

Остајемо дубоко благодарни племену Загарачком обојег пола, који покојника у вријеме болести посјеђаваху, те тијем указиваху колику је љубав и поштовање имао покојник код племеника, а на глас смрти у великом броју дођоше, добро ожалише и покојника до вјечне куће испратише и нам тијем тугу и жалост ублажише.

Још једном нека је свима и свакоме доживотна хвала и вјечито признање.

Загараче, 27. марта 1908. год.

Ожалошћени: синови: официр **Тиодор**, Илија; браћа: командир **Благога**, Ристо; синовац: кап. **Ђорђија**; унук: капетан **Томаш Драговић**.

Р. 284, Бр. 162, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Наш син, односно брат, стриц, муж ит.д.

† **Нико Филипов Јоветић,**

којега после петогодишњег бављења у долекој Америци, а враћајући се у своју отаџбину, задеси тешка боља на морској пучини, пресели се у вјечност после кратког и врло мучног боловања 29. марта ове године у својој 35-ој години те уцвијели своје пријатеље, родбину и познанике.

Јављајући својим пријатељима и познаницима о овом тешком и неочекиваном губитку, сматрамо за свету и обавезну дужност овим путем изјавити вјечиту благодарност на првом мјесту г. г. Др. Перазићу и Огњеновићу, који се својски и брижљиво стараху, да милом покојнику продуже мучне дане и да му у неколико олакшају тешко време неизљечиве боље.

Часним свештеницима г. г. Милу Вучковићу и Нику Дапчевићу, који над покојником извршише опјело, као и г. Петру Пејовићу, који се са покојником опрости дирљивим говором, вјечита хвала и благодарност.

Незаборављену благодарност дугујемо нашој браћи Љуботићанима, Црмничанима, Грађанима, Цекићанима и свима онима, који не пожалише труда већ лично учествоваше у овој нашој голомој жалости и милост покојника до вјечне куће испратише.

Свима онима, који нам лично или телеграфски изјавише саучешће догробна и незаборављена благодарност.

Још један пут хвала свима и свакоме ко нам ма којим начином изјави саучешће и тиме нам олакша време тешке жалости, вјечита благодарност.

Дубово 3. априла 1908.

Ожалошћени: мајка **Анђа**, брат **Јоко**, сестра **Станица**, супруга **Јове**, син **Ђуро**, са осталом родбином

Р. 230, Бр. 175.

1,1.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Приликом смрти нашег непрежаљеног сина, односно брата

† **ЈОВАН**

који се пресели у вјечност 23 марта о. г. не можемо а да овим путем не изјавимо топлу благодарност приликом погребаша.

Највећу и доживотну благодарност изјављујемо грађанству цетињском обојега пола, који у великом броју присуствова погребу и тугу нам у неколико ублажи.

Хвала свијема онима, који нам телеграфским или писменим путем указаше своја топла саучешћа.

Такође свесрдно благодарим „Првом Цетињском црквеном Пјевачком Друштву“ које својим тужним и умиљним појањем при спроводу ублажи нашу жалост.

Цетиње. Ожалошћени:

отац **Васо**, мајка **Ике**, брат **Шпиро**, сестра **Босилка Радовановић** са осталом родбином. Р. 100, Бр. 169. 1,1

ЈАВНА ЗАХВАЛНОСТ

Поводом смрти нашег доброг и никад непрежаљеног оца односно ђеда, брата и стрица

† **Андреје Живкова Даковића**

који се пресели у вјечност дана 23 марта тек. године у својој 70-ој свога живота, сматрамо за своју свету дужност изјавити и овим путем нашу најискренију захвалност свему оном грађанству вароши Никшића и околине, које својим присуством увелича спровод и испрати покојника до вјечне му куће.

Такође најискренију захвалност изјављујемо свима онима, који нам усмено, писмено и телеграфично изјавише своје саучешће.

Посебно нашу најтоплију захвалност изјављујемо г. Милисаву Николићу члану орд. Књ. Обл. Суда, који са друговима судијама и подрчним судским персоналом својим присуством увеличаше спровод покојников.

Нашу најискренију захвалност изјављујемо г. Перу Г. Јововићу који се са покојником пред покојниковим вјечном кућом опрости дивним и дирљивим говором.

Такође најискренију захвалност изјављујемо г. г. докторима Станку Матановићу, Јосифу Пери и Јовану Кујачићу који су покојника за вријеме болести посјеђавали и указивали му лекарску помоћ.

Искрена захвалност г. учитељу Николи Лековићу, који је са ђацима спроводу присуствовао као и свештеницима г. г. Ђорђији Милановићу и Глигорију Мемедовићу, који су при погребу покојникову чинодјествовали.

И поново изјављујемо свима и свакоме нашу најтоплију благодарност на указаном нам саучешћу.

У Никшићу 25. марта 1908.

Ожалошћени: син **Михаило Даковић**, са осталом породицом. Р. 209, Бр. 159, 1,1